

6.K.62
7/6251

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 797

09 HAZİRAN 2009

Konu : Yazılı Soru Önergesi

7684

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 09.01.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6251-10700 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Oktay VURAL'ın, Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/6251 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 ncu maddesi gereği, Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN OKTAY VURAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/6251)**

Sorular 1-5:

2008 yılı içinde doğal gazla yapılan şok zamlar sanayicinin maliyetlerini önemli ölçüde artırmıştır. Sanayicilerimiz ve vatandaşlarımız bu şok ve yüksek zamların maliyeti altında ezilmişti. Ekonomik krizin derinleştiği bir dönemde bu yüksek şok zamlardan sonra şimdi de BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün yeni bir uygulaması sonucunda sanayi kuruluşlarımız önemli bir maliyetle karşı karşıya bırakılmıştır.

BOTAŞ Yönetim Kurulu'nun aldığı bir karar ile tüm sanayi kuruluşlarından 2008 yılı içerisinde o tesisin en fazla gaz kullandığı iki ayın toplamı kadar (KDV dahil) nakdi, banka teminat mektubu veya birinci derecede ipotek karşılığı teminat istemektedir. BOTAŞ, sanayi tesislerinin bu teminatın 31 Aralık 2008 tarihine kadar karşılanmaması durumunda 1 Ocak 2009 saat 8.00'den itibaren doğal gazın kesileceği uyarısında bulunmaktadır. Şüphesiz bu üretimin kesilmesi demektir. Tüm Dünya Ekonomileri gibi küresel krizle boğuşan Türkiye Ekonomisi ve onun parçası olan sanayi kuruluşları için bu karar, altından kalkılamayacak önemli bir yük anlamı taşımaktadır.

İhracatın durma noktasına geldiği, iç pazarda önemli sıkıntılı günlerin yaşandığı bu dönemde BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün aldığı bu karar sanayiciyi enerji ihtiyacını başka yol ve yöntemlerle temin etmeye veya şalteri kapatmaya yöneltecektir. Bu çerçevede aşağıdaki sorularımı yöneltiyorum.

- Ekonomik krizin derinleştiği, sanayi kuruluşlarının kapandığı bu dönemde şok doğal gaz zamlarından sonra bu uygulamanın sanayi kuruluşlarına yıkıcı darbe değil midir? Sanayici destek beklerken bu karar sanayi üretimi için köstek değil midir?
- Sanayi kuruluşlarının maliyetini artıran bu karar ekonomik krizden çıkış için öngörülen bir tedbir paketinizden biri midir?
- Sanayiciye doğal gaz satışı için her yılın başındaki yapılan sözleşmeden neden vazgeçtiniz? Alacaklarını kamu kuruluşlarından tahsil edemeyen BOTAŞ'ın bu uygulamasının sebebi mali açıdan kendini garanti etmesi midir?
- 01 Ocak 2009 yılı başında bu uygulamaya uymayan sanayicilerin gaz akışı kesilecek midir?
- Bu uygulamadan vazgeçmeyi düşünüyor musunuz?

Cevaplar 1-5:

Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğü (BOTAŞ) doğalgaz piyasasının bugünkü seviyesine ulaşmasında en büyük paya sahip olan kuruluştur. 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun yürürlüğe girmesi ile birlikte BOTAŞ'ın tekel konumu ortadan kalkmış ve BOTAŞ da tıpkı diğer piyasa oyuncuları gibi piyasayı düzenleme ve denetleme görevi verilen Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan (EPDK) aldığı lisanslarla faaliyetlerini sürdürmeye başlamıştır.

BOTAŞ son 5 yılda gerçekleştirdiği yatırımlarla doğalgazı 63 ilimize ulaştırmış ve doğalgaz kullanım miktarı iki kat artmıştır. BOTAŞ tüketicilere doğalgazı kesintisiz ve en ekonomik koşullarda ulaştırmaya çalışırken, satıcı ülkelere aldığı gazın bedelini ödeme yükümlülüğünü yerine getirme noktasında da azami hassasiyeti göstermek zorundadır. 11.000 km.'yi aşan bir iletim şebekesi ve 6 milyar m³ kapasiteli LNG terminali işletmeciliği yapan, doğalgaz dağıtım şirketlerine, LNG toptan satış şirketlerine, organize sanayi bölgelerine, sanayi tesislerine ve

Ülkemiz elektrik üretiminin yaklaşık %50'sini gerçekleştiren kamu ve özel sektöre ait elektrik üretim santralleri da dahil olmak üzere toplamda yıllık 36 milyar m³' aşan miktarda doğalgaz sağlayan ve milyarlarca dolarlık ciro ve buna bağlı aylık nakit akışını yöneten bir kuruluş olarak BOTAş, kanunla verilen yetki ve sorumluluk içerisinde yaptığı hizmeti diğer özel sektör kuruluşlarının yaptığı gibi rasyonel ve basiretli bir tacir anlayışıyla sürdürmek durumundadır. BOTAş açısından değişen piyasa koşullarını ve tüm dengeleri dikkate alarak sürdürülebilir bazı tedbir ve uygulamaları yürürlüğe koymak sistemin rasyonel yönetimi ve sağlıklı işletimi yönünden büyük önem arz etmektedir.

Bu erevede, BOTAş yönetiminin alacaklarını teminat altına almak istemesi anlaşılabilir. Nitekim, doğalgaz piyasasında doğalgaz toptan satış ve dağıtım faaliyeti gösteren özel sektör kuruluşlarının da kendi müşterilerinden alacaklarını güvence altına alabilmek için benzer teminat alımı uygulamalarını yaptıkları bilinmektedir. BOTAş'ın özellikle bu ekonomik şartlarda alacaklarını tahsil edememesi ve dolayısıyla satıcı ülkelere karşı ödeme yükümlülüklerini yerine getirememesi halinde bundan sadece BOTAş değil, tüketicilerin ve ülke ekonomisinin daha büyük zarar göreceği unutulmamalıdır.

Öte yandan, BOTAş'ın güvence talebi çerçevesindeki tek seçenek banka teminat mektubu olmayıp müşterileri şartları çerçevesinde ipotek, doğrudan borçlanma sistemi gibi yöntemleri de tercih edebilmektedir. İçinde bulunduğumuz piyasa koşulları itibarıyla teminat konusunda alternatif yöntem tercihlerini belirleme ve prosedürlerini tamamlamaları için kendilerine ilave bir süre verilmesi yönünde müşterilerinden gelen talepler BOTAş Genel Müdürlüğünce uygun bulunmuş olup 30.06.2009 tarihine kadar süre tanınmıştır.

Doğalgaz ithal bir enerji kaynağı olup yapılan uluslararası anlaşmalar çerçevesinde temin edilmektedir. Doğalgaz satış fiyatını oluşturan unsurlardan biri olan güncel alım fiyatları uluslararası ham petrol ve petrol ürünü fiyatlarına endeksli formüllerle belirlenmekte ve bu çerçevede güncel alım fiyatları geçmiş 6-9 aylık ham petrol ve petrol ürünlerindeki fiyat artışı veya azalışı doğalgaz alım fiyatlarına gecikmeli olarak etki etmektedir. 2003 yılı sonundan itibaren petrol fiyatlarında başlayan artışlar doğalgaz alım maliyetlerini önemli ölçüde artırmış olmasına rağmen, BOTAş doğalgazı tüketicilere makul fiyat seviyelerinde sunmaya çalışmış ve uluslararası piyasalardaki son derece yüksek seyreden bu fiyat artışları ülkemiz satış fiyatlarına ekonomide asgari düzeyde etki yaratacak şekilde yansıtılmıştır.

Bu bağlamda, 14.02.2008 tarih ve 2008/T-5 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile, Enerji KİT'lerinde 01.07.2008 tarihinden itibaren Maliyet Bazlı Fiyatlandırma Mekanizmasına geçilmiş olup BOTAş Genel Müdürlüğü de bu tarihten itibaren satış fiyatlarını bu Karar uyarınca belirlemekte ve uygulamaktadır. Nitekim bu Karar uyarınca BOTAş Genel Müdürlüğü tarafından 01.02.2009 tarihinden geçerli olmak üzere konutlarda %17, sanayide %18 oranında indirim ve yine 01.05.2009 tarihinden geçerli olmak üzere konutlarda %25, sanayide ise %26 oranında ikinci kez indirim yapılmıştır.

Doğalgaz fiyatları BOTAş'ın kurumlarla olan alacak/borç durumlarına göre değil yukarıda izah edilen parametrelere göre hesaplanmaktadır.